

สำนักงานเลขาธิการกรม
เลขรับ.....๒๑๐.....
วันที่ ๑๐ ก.พ. ๒๕๕๙
เวลา ๑๑.๓๙

กรมที่ดิน
เลขรับ: ๓๐๗๓
วันที่ ๑๐ ก.พ. ๒๕๕๙
เวลา ๑๐:๒๖

ที่ ศป ๐๐๓๗/๖ ๑๕

สำนักงานศาลปกครอง
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

ฝ่ายสารนิเทศ
เลขรับ.....๘๗.....
วันที่ ๒ ก.พ. ๒๕๕๙
เวลา ๑๑.๑๖

ศ กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่บทความทางวิชาการเกี่ยวกับคำพิพากษาศาลปกครองที่น่าสนใจ
ทางสื่อประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางแสดงรายละเอียดบทความและแผ่นบันทึกข้อมูล (CD) จำนวน ๑ แผ่น 9/๒๕๐๗

นับตั้งแต่ศาลปกครองเปิดทำการมาตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ เพื่อทำหน้าที่
พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ซึ่งเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับ
เอกชนหรือข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง ตลอดระยะเวลา
ที่ผ่านมาศาลปกครองมีคดีปกครองเข้าสู่การพิจารณาจำนวนกว่า ๑๒๐,๐๐๐ คดี และมีแนวโน้มจะเพิ่ม
สูงขึ้นทุกปี สำนักงานศาลปกครองในฐานะที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำหน้าที่ของศาลปกครอง
ได้ตระหนักถึงปัญหาและเล็งเห็นความจำเป็นในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครอง
การดำเนินคดีปกครอง และกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองให้แก่หน่วยงานทางปกครองและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เรียนรู้และนำแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีต่างๆ ไปเป็น
บรรทัดฐานและแนวทางในการปฏิบัติราชการทางปกครองที่ดี

ในการนี้ สำนักงานศาลปกครองได้คัดเลือกคำสั่ง/คำพิพากษาของศาลปกครองที่น่าสนใจ
และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานส่งมาเพื่อให้ท่านได้โปรดพิจารณา
เผยแพร่ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์และ/หรือเว็บไซต์ของหน่วยงาน ตามที่จะเห็นสมควร เพื่อให้บุคลากรและ
ผู้ที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ดี อันอาจช่วยลดการเกิด
ข้อพิพาทที่จะเป็นคดีเข้าสู่ศาลปกครอง ทั้งนี้ หากท่านสนใจข้อมูลอื่นใดเพิ่มเติม สำนักงาน
ศาลปกครอง ได้มอบหมายให้นางสลลิตทิพย์ บุญเรืองขาว เจ้าหน้าที่สำนักประชาสัมพันธ์ เป็นผู้ประสานงาน
กับหน่วยงานของท่าน โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๖๗ หรือ ๐๘ ๙๔๘๔ ๓๕๙๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอติโชค ผลดี)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

ฝ่ายสารนิเทศ

(นายปิยพงศ์ ชูวงศ์)

สำนักประชาสัมพันธ์

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๖๕, ๖๗- ๖๘ (โทรศัพท์สายด่วนศาลปกครอง "๑๓๕๕")

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๐๖ www.admincourt.go.th

๑๕๒ กพ
๑๒/๒/๕๙

เลขานการกรม
๑๐ ก.พ. ๒๕๕๙

เจ้าหน้าที่ออก น.ส. 3 ก. ไม่ชอบ ...

ผู้ซื้อได้เงิน ! ผู้ขายได้สิทธิ !

คดีนี้เป็นคดีปกครองที่น่าสนใจสำหรับประชาชนทั่วไปที่ได้ซื้อที่ดินที่มีเอกสารสิทธิมาจากผู้อื่น และได้โอนขายต่อไปอีกทอดหนึ่ง หากต่อมากรมที่ดินได้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ดิน เนื่องจากการออกทับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ขายจะต้องชำระเงินค่าที่ดินคืนให้แก่ผู้ซื้อหรือไม่ ? และมีสิทธิจะฟ้องกรมที่ดินให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ ?

ข้อเท็จจริง คือ ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) จากนาย ป. และได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่ นาย ส. และนาย ค. ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดี (กรมที่ดิน) ได้ตรวจสอบพบว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อธิบดีกรมที่ดินจึงมีคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ฉบับดังกล่าว

นาย ส. และนาย ค. จึงยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 ให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินค่าที่ดินคืน ซึ่งศาลจังหวัดได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินค่าที่ดินให้แก่ นาย ส. และนาย ค. เป็นเงินจำนวน 300,000 บาท

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีที่เจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ให้ นาย ป. โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีเชื่อโดยสุจริตว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ถูกต้องตามกฎหมาย และได้ซื้อที่ดินมาโดยสุจริต จนกระทั่งได้โอนขายไปอีกทอดหนึ่ง แต่ภายหลังอธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ทำให้ต้องชำระเงินค่าที่ดินคืนให้กับผู้ซื้อ ทำให้ตนได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2553 ขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว

คดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองหรือไม่ ? พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ ... (3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีดังกล่าวเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และการที่ผู้ฟ้องคดีเชื่อโดยสุจริตว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ออกโดยถูกต้องตามกฎหมาย และได้ซื้อที่ดินจากนาย ป. มาโดยสุจริต และได้โอนขายที่ดินให้แก่ นาย ส. และนาย ค. เมื่ออธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องชำระเงินค่าที่ดินให้แก่ นาย ส. และนาย ค. ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายของผู้ฟ้องคดี ศาลต้องมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง นอกจากจะต้องเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองและ ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้แล้ว จะต้องฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ ซึ่งกรณีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องยื่นฟ้องภายใน หนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

เมื่อคดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่านาย ส. และนาย ค. ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 โดยที่ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับคำฟ้องนั้นตั้งแต่เมื่อใด แต่อย่างช้าภายในเดือนพฤษภาคม 2551 หรือเดือนมิถุนายน 2551 เป็นต้นไป ซึ่งถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2553 อันเป็นระยะเวลา ล่วงเลยถึงสองปีเศษนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี จึงเป็นการนำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองจึงไม่อาจ รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ตามข้อ 30 วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีที่สุดสำหรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ในการออก หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินว่า จะต้องใช้ความรอบคอบและความระมัดระวังในการ ตรวจสอบและสำรวจพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ก่อนที่จะดำเนินการตามที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ว่า ที่ดินบริเวณนั้นเป็นที่ดินที่สามารถออกเอกสารสิทธิ์ได้โดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพราะถ้าปรากฏต่อมาว่าที่ดิน ดังกล่าวได้มีการซื้อขายกันไป และภายหลังตรวจสอบพบว่าเป็นการออกทับพื้นที่สาธารณประโยชน์และมีการแก้ไข รูปแผนที่และเนื้อที่ และผู้ซื้อที่ดินซึ่งถูกรอนสิทธิย่อมมีสิทธิ์ได้รับเงินคืนตามกฎหมายในเรื่องซื้อขาย ส่วนผู้ขายก็ถือว่าเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่จะมีสิทธินำคดี มาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อเรียกให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำ ละเมิดได้

นายปกครอง

มอที่คืนให้สร้างโรงเรียน ... เมื่อไม่ใช้ประโยชน์แล้ว ต้องคืน !

โดย นางสาวจรรุณี กิจตระกูล พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

มีหลายกรณีที่คุณคคลซึ่งมีทรัพย์สินจำนวนมากโดยเฉพาะทรัพย์สินจำพวกอสังหาริมทรัพย์หรือที่ดินมีความประสงค์ที่จะยกทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินนั้นให้แก่ราชการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อันเป็นสาธารณประโยชน์ เช่น ให้นำไปสร้างวัด โรงพยาบาล หรือโรงเรียน เป็นต้น โดยมักจะมีข้อตกลงในการยกให้ประการหนึ่งว่า หากราชการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่ยกให้แล้วผู้ให้ขอคืนที่ดินนั้น แต่ถึงแม้จะมีข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนในลักษณะดังกล่าวก็ตาม หลายครั้งก็ทำให้เกิดเป็นปัญหาโต้แย้งระหว่างผู้ให้กับหน่วยงานราชการผู้รับให้

ดังเช่นคดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในคอลัมน์กฎหมายใกล้ตัวฉบับนี้ เป็นกรณีที่น่าย
ภ. และนาง ส. เจ้าของที่ดินได้มอบที่ดินให้กับศึกษาธิการอำเภอเพื่อสร้างโรงเรียนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยมี
ข้อผูกพันประการหนึ่งว่า “ที่ดินแปลงนี้มอบให้สร้างโรงเรียนบ้านค้อล่าง หากโรงเรียนเลิกล้มไป ขอ
ที่ดินรายนี้คืน” มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการสอบสวนสิทธิในที่ดิน (ท.ด. ๑) ประเภทแบ่งให้
เพื่อแบ่งที่ดินแก่โรงเรียนดังกล่าวในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ขณะนั้น) มีการทำหนังสือ
สัญญาแบ่งให้ที่ดิน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีการออก น.ส. ๓ เลขที่ ๑๘๙ ให้แก่โรงเรียน และได้มีการขึ้น
ทะเบียนที่ดินเป็นที่ราชพัสดุ ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีประกาศคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
ให้เลิกโรงเรียนบ้านค้อล่าง โดยทรัพย์สินของโรงเรียนให้อยู่ในความดูแลของโรงเรียนบ้านทอนหญ้าปล้อง

ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนาง ส. เห็นว่า ไม่มีการใช้ประโยชน์ในอาคารเรียนที่ตั้ง
อยู่ในที่ดินแปลงที่ยกให้ตามวัตถุประสงค์ จึงมีหนังสือถึงอธิบดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กรมธนารักษ์) ขอคืน
ที่ดินเพื่อนำไปแบ่งปันแก่ทายาท

แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กระทรวงการคลัง) เห็นชอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งโดย
ความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไม่คืนที่ดินให้โดยอ้างว่าที่ดินดังกล่าวได้ใช้ประโยชน์
เป็นที่ตั้งของโรงเรียนบ้านค้อล่างตามเจตนารมณ์ของผู้บริจาคแล้ว จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้
เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ไม่อาจคืนที่ราชพัสดุให้ได้ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง (๑) ของ
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งและให้
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนที่ดินให้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทมีสถานะเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และตาม
มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุแบ่งออกได้
๒ กรณี คือ (๑) การโอนที่ราชพัสดุที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
ให้กระทำโดยการออกพระราชบัญญัติ และ (๒) การโอนที่ราชพัสดุอื่นให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในกฎกระทรวง อันได้แก่ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ขณะนั้น

จึงมีประเด็นสำคัญว่า ที่ดินแปลงพิพาทเป็นที่ราชพัสดุที่ตกอยู่ในบังคับตามกฎหมาย
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามข้อกล่าวอ้างของ
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ที่ดินใดจะเปลี่ยนสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จะต้องประกอบด้วยลักษณะ ๒ ประการ คือ (๑) เป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และ (๒) ได้ใช้ที่ดินนั้นเพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น เมื่อนาย ก. และนาง ส. ได้ทำหนังสือมอบที่ดินให้สร้างโรงเรียนและได้ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแบ่งให้ที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว จึงมีผลทำให้ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อที่พิพาทได้มีการใช้ประโยชน์ในการสร้างโรงเรียน อันถือว่าได้ใช้ที่พิพาทนั้นเพื่อสาธารณประโยชน์แล้ว ที่พิพาทจึงตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการโอนทรัพย์สินประเภทนี้จะกระทำได้อัตโนมัติเมื่ออาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา

ดังนั้น เมื่อมีการประกาศให้เลิกล้มโรงเรียนทำให้ไม่มีการใช้ประโยชน์ในที่พิพาทตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้ และที่พิพาทมีสภาพรกร้าง ไม่มีการใช้ประโยชน์อย่างใดอีก แต่ที่พิพาทก็ยังคงมีสถานะเป็นที่ราชพัสดุอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอยู่เช่นเดิม การโอนที่พิพาทจึงต้องอาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะ หลักเกณฑ์และวิธีการในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงไม่มีผลบังคับแก่การโอนกรรมสิทธิ์ที่พิพาทซึ่งมีสถานะเป็นที่ราชพัสดุอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีคำสั่งปฏิเสธไม่คืนที่พิพาทให้ผู้ฟ้องคดีตามหลักเกณฑ์ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๗ ดังกล่าว จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับที่ราชพัสดุอาจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้แก่หน่วยงานของรัฐอื่นหรือเอกชนใช้ประโยชน์ได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ส่วนรวมหรือประชาชนเป็นสำคัญ โดยจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาดำเนินการเพื่อโอนคืนที่พิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดี หมายความว่า หมายความว่า คณะรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติโอนที่ราชพัสดุนั้นให้ผู้ฟ้องคดีต่อรัฐสภา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่เพียงรวบรวมข้อเท็จจริง พร้อมเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอโอนคืนที่พิพาทต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปเท่านั้น

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีคำสั่งปฏิเสธการคืนที่พิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจและไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายในการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินที่ควรเป็นมรดกตกทอด ถือเป็น การกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่ปฏิเสธการคืนที่พิพาท และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนที่พิพาทให้แก่ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๘๔/๒๕๕๖)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีนี้ นอกจากจะเป็นการวางหลักในการพิจารณาถึงลักษณะของที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และหลักเกณฑ์ในการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ กรณีที่ราชพัสดุนั้นตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะจะต้องกระทำโดยการออกเป็นพระราชบัญญัติแล้ว ศาลปกครองสูงสุดยังได้วินิจฉัยถึงการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครองว่า “หน่วยงานทางปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ และในการจัดทำบริการสาธารณะให้บรรลุผล จะต้องไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบหรือสร้างความไม่เป็นธรรมต่อประชาชน ซึ่งมีใช้การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี” ดังนั้น เมื่อมีกฎหมายกำหนดให้ฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกระทำการอย่างใดไว้เป็นการเฉพาะ ก็ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรูปแบบและขั้นตอนที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและโดยเร็ว เพื่อมิให้กระทบกระเทือนถึงสิทธิเสรีภาพของผู้อยู่ภายใต้บังคับทางปกครอง ซึ่งศาลปกครองมีอำนาจตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้